

ZAPOMNIANI BOHATEROWIE GEN. BRYG. KONRAD STRZELCZYK

Szanowni weterani. Bractwo Weteranów w Polsce pragnie przedstawić Wam sylwetkę gen. bryg. Konrada Strzelczyka. Trudno cokolwiek znaleźć na stronach internetowych o jego patriotycznej działalności. Niemniej jednak, materiały archiwalne, które udostępnił nam Międzynarodowy Prezes stowarzyszenia IMOSPHINX Academy z Belgii, Pan Thierry Plaitin, chociaż niepełne to i tak robią wrażenie.

Generał Strzelczyk s. Gerwazjusza i Pauliny z d. Przewdzink, urodził się w Hajdukach Dolnych 18 lutego 1895 r. w powiecie Chorzów na Górnym Śląsku (wtedy część Cesarstwa Niemieckiego). Zmarł 12 listopada 1981 r. i spoczywa na cmentarzu parafialnym w Chorzowie.

GENERAL CONRAD STRZELCZYK
Né le 19 Février 1895
Décédé le 12 Novembre 1981

Zdjęcie z 1944 r.

Kamienie milowe jego patriotycznej działalności to:

1. Udział w walkach w I Wojnie Światowej po stronie francuskiej;
2. Wstąpienie na ochotnika do Błękitnej Armii gen. broni Józefa Hallera;
3. Udział w I, II i III Powstaniu Śląskim;
4. Służba w Zarządzie Operacji Specjalnych (ang. *Special Operations Executive – SOE*);
5. Zorganizowanie i kierowanie ruchem oporu w Belgii, Francji, Holandii i Niemczech;
6. Działalność dywersyjna w Niemczech;
7. Założenie organizacji IMOSPHINX w Belgii i pełnienie funkcji pierwszego Międzynarodowego Prezesa tej organizacji;
8. Powrót do Polski po wojnie.

Poniżej, prezentujemy w szerszym zarysie patriotyczną działalność gen. bryg. Konrada Strzelczyka na tyle na ile pozwalają na to bardzo ograniczone dostępne źródła polskie i zagraniczne. Przyczyną może być fakt, że generał Strzelczyk w związku z działalnością związaną z operacjami specjalnymi oraz intencją ochrony swojej rodziny występował w różnych okresach pod przybranym nazwiskiem (nie znamy jakim). Będziemy badać dostępne materiały archiwalne oraz wszelkie dostępne źródła informacji aby uzupełnić przedstawione poniżej informacje lub je potwierdzić.

W maju 1915 r. młody Konrad Strzelczyk zostaje wcielony do armii niemieckiej w czasie trwania I w. św. i zostaje wysłany na front zachodni we Francji. W październiku 1915 r. dezertuje z armii niemieckiej i przechodzi na stronę francuską, dołączając do Legii Cudzoziemskiej. Według informacji zebranych przez IMOSPHINX Academy w Belgii (IMOS), Konrad Strzelczyk w czasie I wojny światowej, już jako młody oficer, zdobył solidną reputację na froncie belgijskim we Flandrii Zachodniej w Ypres, jako dowódca specjalnie wyszkolonej kompanii, do przeprowadzania błyskawicznych ataków w liniach wroga. Dzięki grupie wyszkolonych przez siebie zwiadowców Konrad Strzelczyk zdołał wyrządzić Niemcom znaczne straty. Szczególnie podkreśla się operację odbicia góry Kemmel we wrześniu 1918 r. gdzie jego oddział odegrał decydującą rolę. Biorąc pod uwagę

jego dyskretne i nagłe działania w niemieckich liniach okopów, nadano mu przydomek "SPHINX". Za bohaterstwo w walce w I wojnie światowej został odznaczony między innymi: Orderem Legii Honorowej (Legion d'Honneur IV), Krzyżem Wojennym z połączonymi palmami (Cory de Guerre avec Palmes vermeil), Krzyżem Służby Pomocniczej USA (Distinguished Service Cross) oraz pochwałami i cytatami w rozkazach armii dowództwa IV Armii XXI Korpusu.

NIKTÓRE ODZNACZENIA GEN. BRYG. KONRADA STRZELCZYKA z I WOJNY ŚWIATOWEJ

Legion d'Honneur IV

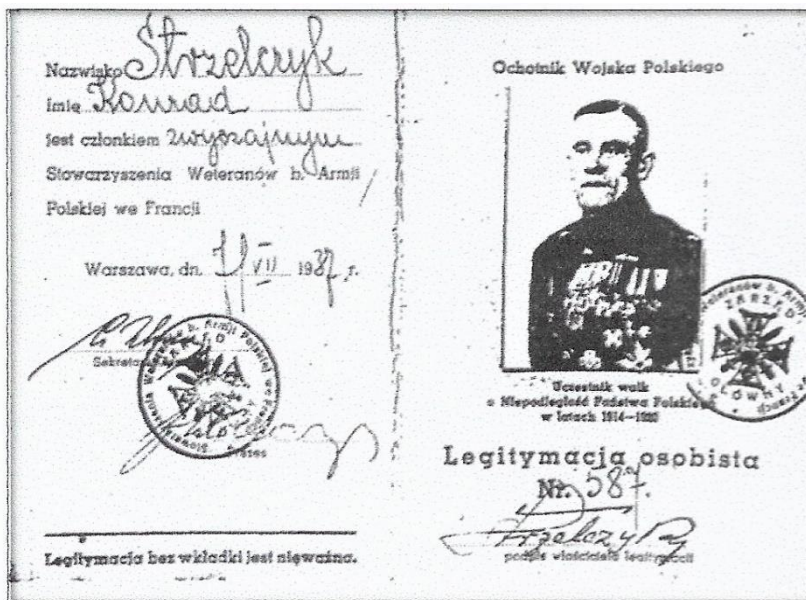

Cory de Guerre avec Palmes
vermeil

Distinguished Service Cross

Po zakończeniu I wojny światowej, Konrad Strzelczyk, podobnie jak wielu Polaków przebywających we Francji, Belgii i Holandii zaciąga się do Błękitnej Armii pod dowództwem gen. broni Józefa Hallera von Hallenburga. Po dotarciu do Polski zostaje przydzielony do 43 Pułku Strzelców Legionu Bajończyków (nazwany na cześć miasta we Francji *Bayonne*, gdzie żołnierze polscy zostali przydzieleni do francuskiej Legii Cudzoziemskiej w 1915 roku).

Zdjęcie: Legitymacja Stowarzyszenia Weteranów b. Armii Polskiej we Francji z 1937 roku. Odznaka pamiątkowa Polskiej Ochotniczej Armii we Francji Miecze Hallerowskie – 1918 - 1939

Jest prawdopodobne, że młode Państwo Polskie wykorzystało jego doświadczenie w prowadzeniu operacji specjalnych i przydzieliło go do odtwarzanych oddziałów lotnych Polskiej Organizacji Wojskowej (POW). Polskie materiały archiwalne odnotowują akcję

z października 1918 r., przeprowadzonej przez oddział lotny Okręgu Radomskiego POW pod Bąkowcem, gdzie zdobyto 1 mln 800 tys. koron. W akcji wziął udział m.in. por. Konrad Strzelczyk ps. "Szaleniec", "Łukasiński".

Z uzyskanych informacji wynika, że Konrad Strzelczyk brał również udział w I, II i III Powstaniu Śląskim, mającym na celu przyłączenie Górnego Śląska do Polski. W 1919 roku pełnił funkcję organizatora POW, za co został aresztowany i więziony przez Niemców w Bytomiu. Był członkiem podgrupy destrukcyjnej „Południe” w Grupie Destrukcyjnej Wawelberga. Były to zespoły dywersyjne, prowadzące działania specjalne, zorganizowane przez Oddział II Sztabu Generalnego WP, działające szczególnie na rzecz III Powstania Śląskiego. Za wybitne zasługi w walkach o wyzwolenie Górnego Śląska został odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi I klasy oraz Gwiazdą Górnośląską ". Ponadto został odznaczony wysokimi odznaczeniami państwowymi, które świadczą o jego waleczności: Krzyżem *Virtuti Militari* IV klasy, Krzyżem Walecznych na Polu Chwały, Odznaką Honorową (zarany) z trzema gwiazdami, Krzyżem Niepodległości z mieczami oraz Krzyżem Odrodzenia Polski *Polonia Restituta* IV klasy. Po powstaniu zostaje zdemobilizowany, osiedla się pod Lublińcem i rozpoczyna pracę w Straży Granicznej.

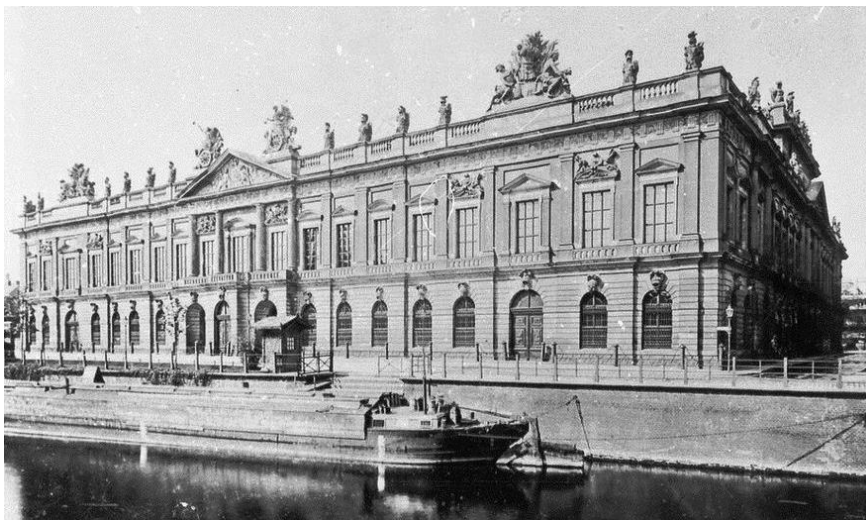

1 września 1939 r. Niemcy rozpoczynają działania wojenne przeciwko Polsce. 17 września 1939 r. Związek Radziecki atakuje Polskę od wschodu na podstawie tajnego porozumienia Ribbentrop – Mołotow. W wyniku operacji niemieckiej i sowieckiej Polska traci niepodległość. W tych realiach Konrad Strzelczyk organizuje grupę operacyjną POW Górnego Śląska, a następnie przemieszcza się do Rzeszy w celu prowadzenia działalności operacyjnej.

Według informacji IMOS Konrad Strzelczyk w stopniu już pułkownika służy w brytyjskim Zarządzie Operacji Specjalnych (ang. *Special Operation Executive – SOE*). Była to organizacja przeznaczona do działań na terenie wroga w celu prowadzenia sabotażu, szpiegostwa, dywersji, wspomaganie lokalnych ruchów oporu oraz koordynowania działań politycznych i propagandowych. Agenci SOE w przeciwieństwie do żołnierzy oddziałów specjalnych działali po cywilnemu. Pułkownik Konrad Strzelczyk po kilkumiesięcznym szkoleniu w Szkocji w został skierowany do działań w okupowanej przez Niemców Europie.

Założył organizację Sojusznicze Siły Oporu (ang. Allied Resistance Force – ARF) we Francji, Belgii i Holandii oraz Niemczech, gdzie mieszkaly duże społeczności pochodzenia polskiego.

W 1943 r. został zdemaskowany przez niemiecki kontrwywiad (Gestapo, SD-SS, Abwehra). "SPHINX" ukrył się wtedy tam, gdzie nikt się tego nie spodziewał, czyli w samym sercu stolicy nazistowskich Niemiec: Berlinie! To tam zdobył broń i amunicję, aby przeprowadzać akcje sabotażowe z własną grupą oporu. Ale to również w Berlinie "SPHINX" dokonał swojego najpiękniejszego aktu bohaterstwa. Wykorzystując alianckie bombardowanie Berlina w nocy z 12 na 13 października 1943 r. odzyskał polskie flagi wojskowe i sztandary, które zostały zdobyte przez Niemców podczas okupacji Polskim i które były przechowywane w sali muzealnej "Sali Sieg" (Sali Zwycięstw) znajdującej się w Arsenale "Zeughaus" w Berlinie, w tym: Sztandar Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego „Bałtyk”, chorągiew Prezydenta Rzeczypospolitej, 5 polskich proporców, dwa pistolety maszynowe i 200 sztuk amunicji. W trakcie tej akcji Konrad Strzelczyk został ranny.

Zajęcie: Arsenał "Zeughaus" w Berlinie.

Po zakończeniu operacji aliantów Overlord (6 czerwca do końca sierpnia 1944 r.) pułkownik Konrad Strzelczyk spontanicznie oddał się do dyspozycji aliantów, wraz ze swoim oddziałem polskich bojowników ruchu oporu. Pułkownik Konrad Strzelczyk, za swoją działalność, zostaje odznaczony przez Rząd RP na Uchodźctwie najwyższymi odznaczeniami i awansem do stopnia generała brygady.

Kiedy jednak Polska została ostatecznie "wyzwolona" w 1945 r. przez Sowieców, Konrad Strzelczyk nie był mile widziany w swojej ojczyźnie, ponieważ nowy reżim komunistyczny zarzucał mu, że walczył razem z aliantami, a nie w ramach polskich partyzantów komunistycznych.

Po wojnie generał Konrad Strzelczyk osiadł w Paryżu. To właśnie w Paryżu "SPHINX" spotka się z dwoma amerykańskimi bohaterami, z którymi współpracował i z którymi był szczególnie związany: generała Pattona i Eisenhowera. W podzięce za działania tego polskiego oficera generał Patton ofiaruje mu swoją osobistą flagę. W czasie spotkania generał Eisenhower zachęca Konrada Strzelczyka do kontynuacji działalności ARF w jako organizacji poświęconej weteranom I i II wojny światowej. W konsekwencji generał Konrad Strzelczyk powołał stowarzyszenie Międzysojusznicza Organizacja Wojskowa SPHINX (ang. *Interallied Military*

Organisation Sphinx - IMOSPHINX). Generał Eisenhower wyraził także zgodę na wyjątkowe prawo do przyznania dwóch odznaczeń z jego nazwiskiem: "Medal Wojenny generała Eisenhamera" i "Krzyż za Wybitną Służbę". Wyróżnienia te miały na celu nagrodzenie weteranów, więźniów politycznych, agentów wywiadu, bojowników ruchu oporu i deportowanych, w tym szczególnie tych, którzy byli częścią sieci ART - IMOSPHINX.

Zdjęcie: Medale Eisenhower'a nadawane przez IMOSPHINX

Ale oddalenie od Polski ciąży generałowi Strzelczykowi-Sfinksie. Pragnąc połączyć się z rodziną powrócił do Chorzowa w latach 50-tych, skąd pochodził. Kiedy przybył, polska policja polityczna czekała już na niego i natychmiast umieściła go w areszcie domowym. Mimo to generał "SPHINX" będzie nadal wymieniał listy z członkami IMOSPHINX'a, którzy pozostali we Francji i Belgii.

Zajęcie: Symbole IMOSPHINX

Do tego celu wykorzystywał swoje relacje w zachodnich sieciach dyplomatycznych utworzonych w Polsce (konsulaty i inne). Pomimo wprowadzenia w życie reżimu komunistycznego w Polsce, generał Konrad Strzelczyk pozostaje wierny swoim zobowiązaniom wobec zachodnich sojuszników i Rządu RP na uchodźstwie w Londynie. Jego

codzienne życie jest uciążliwe, a nękanie go objawia się także na próbach odbierania jego poczty w belgijskim poselstwie. Według relacji bliskich krewnych generał Strzelczyk utrzymywał się z prowadzenia kiosku z gazetami, mieszkał z żoną w Chorzowie, obok ich wnuczki.

W prezentowanym artykule opisano tylko część dziejów generała Strzelczyka. W następnym artykule dokonamy próby uzupełnienia jego działalności w ruchu oporu w czasie II wojny światowej oraz na rzecz stowarzyszenia IMOSPHINX na tle innych nie wymienionych zdarzeń z życia tego bohaterskiego oficera.

Opracował: Andrzej Ostrowski